

Combat, proximitat, missió (3): «tot és nostre i tot és de Déu»

Qualsevol esport requereix esforç, però genera un espai de gaudi i obre noves possibilitats. Així passa amb la vida cristiana: enmig del combat i de la lluita, és possible passar-ho bé amb el Senyor, creixent i afrontant nous reptes amb ell.

16/08/2024

«Ets ja una nova criatura i t'has revestit de Crist. Que aquest vestit blanc sigui per a tu signe de la teva dignitat; ajudada amb la paraula i l'exemple dels teus familiars, guarda aquesta dignitat sense taca fins a la vida eterna».^[1] Des de molt antic, a l'Església hi ha la tradició de vestir de blanc els nous batejats, per expressar visiblement la il·lusió de fer-se una cosa amb Crist, de deixar que ell visqui en nosaltres.^[2] A aquesta realitat precisa responen també el nom i el gest mateix del baptisme: *baptizein* significa “submergir”, perquè per aquest sacrament entrem en la vida de la Trinitat, com una esponja que entra a l'aigua i, sense deixar de ser ella mateixa, es fa una cosa amb aquest nou medi. Es produeix així «una interpenetració de l'ésser de Déu i del nostre ésser, un ésser immers en el Déu Trinitat, Pare, Fill i Esperit Sant, com en el matrimoni, per exemple, dues persones arriben a ser una carn i es

converteixen en una nova i única realitat, amb un nou i únic nom».^[3] A partir de llavors, tenir cura d'aquesta vida nova es converteix en una tasca diària, que requereix un combat espiritual constant, com adverteix l'Esclusiva: «Fill meu, si et proposes de servir el Senyor, prepara't per a la prova. Redreça el teu cor, sigues valent i no t'espantis en els moments difícils. Agafa't al Senyor, no te n'apartis, que a la fi de la vida seràs enaltit» (*Sir 2, 1-3*).

Punt de partida: Déu ens estima sense condicions

En el nostre Baptisme, Déu ens ha dit per a sempre que ens estima tal com som, passi el que passi. Aquesta convicció és el punt de partida en l'itinerari interior; sense aquesta, estaríem corrent pel camí equivocat, perquè en aquesta cursa no es tracta de merèixer res per nosaltres mateixos, ni de demostrar res a

ningú, sinó de viure lliurement, gaudint de l'amor de Déu. «Nosaltres hem conegut l'amor que Déu ens té i hi hem cregut», escriu sant Joan (1 Jn 4, 16). I que n'és de necessari «deixar que aquestes veritats de la nostra fe vagin calant en l'ànima, fins a canviar tota la nostra vida. Déu ens estima!». ^[4]

Alhora, la gràcia de Déu no reemplaça l'ús intel·ligent i perseverant de les nostres forces: «La nostra santificació personal és un do de Déu; però l'home no pot romandre passiu». ^[5] És veritat que, per la gràcia, la nostra vida té un valor que supera les nostres possibilitats, però la gràcia no substitueix la naturalesa: necessita treballar... ballar-hi! Es podria dir que en la nostra vida tot és nostre i, alhora, tot és de Déu. «Sobre la continuïtat dels petits fets quotidians, agradables o penosos, previstos o imprevistos, corre la sèrie paral·lela de les gràcies actuals, que

en cada instant se'ns ofereixen. (...) A poc a poc, entre ell i nosaltres s'establirà una conversa gairebé ininterrompuda que serà la veritable vida interior».^[6]

Així doncs, seria reductiu descriure aquesta vida que es desplega al cor de l'home només amb paraules com «lluita» o «combat». El que, des de la perspectiva de les resistències que trobem dins i fora de nosaltres, apareix com un combat, des d'una visió més àmplia es pot descriure com a activitat i moviment, com dinamisme i creixement. Aquests aspectes del desenvolupament de qualsevol ésser vivent —que inclouen la lluita contra les amenaces o les asprors de l'ambient com moments d'aquest mateix desenvolupament— expressen d'una manera millor la riquesa de la vida espiritual.

Mirar el paisatge, no només el terra

Els alpinistes i els ciclistes d'alta muntanya saben com n'és de necessària la concentració en l'esforç i la dosificació de les energies; per això, moltes vegades avancen mirant gairebé només a terra. Tanmateix, seria una llàstima que aquesta concentració els impedís de gaudir del panorama que s'obre al seu voltant a mesura que avancen. En el combat espiritual ens pot passar una cosa similar: que ens fixem massa en el mal que volem superar, o que només vegem el cost que té aconseguir algun bé. Per això sempre és bo aixecar la mirada, per no perdre de vista tot el que estem guanyant en el camí.

«No et deixis vèncer pel mal; al contrari, venç el mal amb el bé» (*Rm* 12, 21), escriu sant Pau en un versicle que sant Josepmaria de vegades

resumia així: «ofegar el mal en abundància de bé».^[7] El combat cristià no consisteix tant en una lluita *contra* els pecats com en un esforç *per* alimentar aquesta vida que ens ha estat lliurada des del nostre baptisme. Per exemple, si en una ocasió deixem el millor per als altres, podem veure aquest venciment com una lluita contra l'egoisme, o com un exercici per no aferrar-nos a certes coses; però, millor encara, ho podem veure com una lluita *per* engrandir el cor, *per* créixer en amor, en generositat, en despreniment, etc. I això no per un afany individual de perfecció, sinó perquè, des del cor de Crist, volem viure per als altres.

Aquestes dues maneres diferents d'enfocar el combat cristià estan unides també a dues maneres de formular els propòsits de millora. En aquest sentit, en lloc de proposar-nos «de no tornar a fer alguna cosa», pot ser molt més enriquidor aixecar la

mirada, contemplar l'horitzó i afirmar el que sí que volem fer. *In omnibus respice finem*, diu un adagi clàssic: «en totes les coses mira a la fi»; o, en una formulació més actual, «comença amb el perquè». Per viure amb la mirada a la meta moltes vegades cal agafar distància respecte a la situació concreta, dedicar un temps a reflexionar, a compartir les nostres impressions amb Déu. Llavors hi veurem millor: ens adonarem que no està en joc només un propòsit immediat, una petita batalla concreta, sinó la nostra obertura a la gràcia de Déu, al fet que Déu faci de nosaltres, un altre Jesús, *alter Christus*.

Lluitar és ja estimar

«Fills meus, no estimem amb frases i paraules, sinó amb fets i de veritat» (1 Jn 3, 18). Ningú no se sent veritablement volgut quan l'amor, afirmat amb tota mena de

declaracions i promeses, és desmentit després per la via dels fets. Per això, amb cadascuna de les nostres decisions responem a aquella pregunta de Jesús a Pere:

«M'estimes?» (*Jn* 21, 16). La vida cristiana —escrivia el prelat de l'Opus Dei— és «una resposta lliure, plena d'iniciativa i de disponibilitat, a aquesta pregunta del Senyor».^[8]

Cada moment en què ens sobreposem al nostre egoisme, cada esforç per créixer en aquesta virtut o en una altra que ens permetrà servir millor; cada vegada que escollim la humilitat davant el nostre desig d'afirmar-nos contra els altres, estem dient sense paraules a Déu: t'estimo més.

«Aquest és el nostre destí a la terra: lluitar, per Amor, fins a l'últim instant», va escriure sant Josepmaria una vegada, fent balanç en acabar l'any.^[9] Lluitar per amor és molt més que simplement afegir a la lluita, des

de fora, un motiu d'amor: «Després, mentre parlaves amb el Senyor en la teva oració, has entès més clarament que lluita és sinònim d'Amor, i li has demanat un Amor més gran».^[10] El combat espiritual és més necessari que la victòria, perquè «mentre hi ha lluita, lluita ascètica, hi ha vida interior. Això és el que ens demana el Senyor: la determinació de voler estimar-lo amb obres, en les petites coses de cada dia».^[11] I el que converteix la lluita en amor és la finalitat del combat: per què lluito i per a qui lluito. Aquestes respostes donen forma al mateix combat; es converteixen en la base mateixa del seu desenvolupament.

En llegir les vides de sants, és possible que arribem a imaginar el combat espiritual com la lluita d'uns herois que s'esforcen fins al límit, que fan front a tasques difícils, que exigeixen una gran força interior, una valentia fora del comú. El sant

apareixeria així com «una espècie de “gimnasta” de la santedat, que fa uns exercicis inassequibles per a les persones normals».^[12] Tanmateix, aquesta impressió no capta el més essencial del secret dels sants; el que compta al final —i en cada moment del camí— és l’amor, la caritat, que ve de Déu. «Fins i tot el martiri rep la seva grandesa no d’un acte de fortalesa, sinó principalment d’una acció heroica de caritat meravellosa. Els tres segles de persecució de la primitiva Església van ser certament temps de valor, de fortalesa heroica, però encara ho van ser més d’amor ardent de Déu».^[13]

De vegades, un afany de seguretat excessiu ens pot portar a un plantejament quantitatiu de la lluita, pel qual voldríem mesurar els nostres progressos, com qui es confronta amb un pla d’entrenament personalitzat per millorar la forma física. Certament, és important fer

propòsits de millora, superar-se en molts aspectes, sacrificar coses, però tot això no és necessàriament un signe del progrés que es pretén assegurar. La santedat, deia sant Josepmaria, «no consisteix a fer coses cada dia més difícils, sinó a fer-les cada dia amb més amor».^[14] El que dona fruits espirituals no és fer coses àrdues, sinó respondre amb amor a aquest amor primer que Déu ens té; santedat no significa que un «fa coses grans per si mateix, sinó que en la seva vida apareixen realitats que no ha fet ell, perquè ell només ha estat disponible per deixar que Déu actués».^[15] Per això, perquè tot s'inicia en el fet d'estimar gratuït de Déu, que ens ha donat el do del Baptisme i de la vida cristiana en nosaltres, podem comprendre el que ens diu la Sagrada Escripura: la santedat «depèn no del voler o dels esforços humans, sinó de la compassió de Déu» (*Rm 9, 16*).

Saber que tota obra de santedat s'inicia amb un impuls diví, que és Déu qui va iniciar la seva obra i és ell mateix qui la portarà a terme: això és el que marca la nostra comprensió de la batalla espiritual. Nosaltres no «guanyem punts» davant de Déu, de manera que mereixem el seu amor: ell se'ns dona contínuament, passi el que passi. «L'Església ensenyà moltes vegades que no som justificats per les nostres obres o pels nostres esforços, sinó per la gràcia del Senyor que pren la iniciativa (...). La seva amistat ens supera infinitament, no pot ser comprada per nosaltres amb les nostres obres i només pot ser un regal de la seva iniciativa d'amor (...). Així com el suprem manament de l'amor, aquesta veritat hauria de marcar el nostre estil de vida, perquè beu del cor de l'Evangelí i ens convoca no només a acceptar-la amb la ment, sinó a convertir-la en una joia encomanadissa».^[16]___

Com un esport

Per on és millor «començar i recomençar»?^[17] En quin front concret de l'ànima s'inicia aquesta lluita? La resposta canviarà per a cada persona, però una bona pista pot ser detectar quin és el nostre defecte més recurrent, tenint en compte que sol tractar-se d'una cosa que té relació íntima amb la nostra manera de ser. Per exemple, si som molt forts per temperament, aquesta manera de ser sovint podria degenerar en formes brusques; o si la nostra característica personal és l'amabilitat, el defecte principal podria ser la blenor o l'aturament. El combat s'enfocarà a excloure, primer, tot el que sigui contrari a l'amor de Déu —és a dir, el pecat mortal—, després aquelles coses que impedeixen que el nostre cor s'obri cap al Senyor i cap als altres —és a dir, els pecats venials— i, finalment i sempre, també les faltes d'amor, la

mediocritat. Tot un programa de vida que sant Nicolau de Flüe va condensar en uns quants versos: «Senyor meu i Déu meu, aparta de mi tot el que m'aparti de tu. Senyor meu i Déu meu, dona'm tot el que m'apropi a tu. Senyor meu i Déu meu, deslliura'm de mi mateix, per donar-me tot sencer a tu». ^[18]_____

A sant Josep maria li agradava comparar aquesta lluita amb l'esport: «La lluita ascètica no és una cosa negativa ni, per tant, odiosa, sinó una afirmació alegre. És un esport». ^[19]_____

Qualsevol esport requereix esforç, però genera un espai de gaudi: per la interacció amb els altres, per les noves vivències, pel goig de superar-se... De la mateixa manera, amb una mica d'entrenament podem començar a *passar-ho bé* amb el Senyor enmig de la lluita espiritual. Així, en les dificultats objectives hi veurem no només obstacles, sinó també oportunitats per al

desenvolupament de la nostra vida en Déu. Si acceptem les dificultats com un repte, ens molestaran molt menys. Canviarà també la manera en què mirem els qui ens envolten, sobretot aquells amb qui potser tenim menys afinitat: «No diguis: aquesta persona em carrega. — Pensa: aquesta persona em santifica».^[20]_____

Un factor clau en l'entrenament esportiu és la constància. No s'aconsegueixen grans victòries en un sol dia. De vegades fan falta molts intents. «L'esportista insisteix, el bon esportista passa molt de temps entrenant-se, preparant-se. Si es tracta de saltar, ho intenta una vegada i una altra».^[21]_____ Els passos petits, amb tenacitat i perseverança, porten finalment a l'èxit. En aquest sentit, sol ser més eficaç fer propòsits petits i concrets, per viure'ls amb constància, que fer grans propòsits que moltes vegades deixarem

incomplerts. A més, en les batalles de l'ànima cal tenir temps, començar i recomençar, refer els propòsits amb humilitat i creativitat, totes les vegades que calgui. Una resposta d'amor es fa discretament al llarg de tota la vida.

Com en l'esport, en la vida espiritual també les derrotes formen part del joc. Però, així com hi ha «més alegria per un sol pecador que es converteix que no pas per noranta-nou justos que no necessiten convertir-se» (*Lc* 15, 7), podem pensar que amb cadascuna de les nostres petites victòries, o amb cadascun dels nostres «recomençaments», el Senyor s'alegra més que amb tot el que ja ens surt bé. Tot i que sempre ens quedi molt per fer, no hauríem de continuar sense més ni més després d'una victòria. Les victòries s'assaboreixen: cada pas endavant és un moment per donar gràcies a Déu, per treure forces noves. No podem

oblidar tampoc que no estem sols en la nostra lluita. Com els atletes, tenim persones al voltant, posades per Déu, que ens ajuden a entrenar-nos i a superar-nos. Podem comptar amb els nostres germans i germanes en la fe, amb la seva oració i amb el seu suport; amb el dels qui ens han precedit i ens ajuden des del cel; amb el del nostre àngel custodi i el de santa Maria.

Maria Schörghuber

[1] Ritual de la celebració del Baptisme de nens.

[2] Cf. *Rm* 13, 14; *Ga* 2, 20.

[3] Benet XVI, *Lectio Divina*, 11.VI. 2012.

[4] Sant Josepmaria, *És Crist que passa*, núm. 144.

[5] *Ibídem*, núm. 176.

[6] R. Garrigou-Lagrange, *Las tres edades de la vida interior*, tom I, p. 184 i s.

[7] Sant Josepmaria, *Solc*, núm. 864.

[8] F. Ocáriz, Carta pastoral, 9.I.2018, núm. 5.

[9] Sant Josepmaria, *En diàleg con el Señor*, núm. 83.

[10] *Solc*, núm. 158.

[11] Sant Josepmaria, *Via Crucis*, 3a estació.

[12] J. Ratzinger, «Dejar obrar a Dios» (traducció de l'original a: *L'Osservatore Romano*, 6.X.2002; disponible a www.opusdei.org).

[13] R. Garrigou-Lagrange, *Las tres edades de la vida interior*, tom I, p. 167.

[14] Sant Josepmaria, Apunts de la predicació (AGP, P10, núm. 25), cit. per E. Burkhart i J. López, *Vida Cotidiana y santidad en la enseñanza de san Josemaría*, Rialp, Madrid 2013, vol. II, p. 295.

[15] J. Ratzinger, «Dejar obrar a Dios».

[16] Francesc, *Gaudete et exsultate*, núm. 52, 54, 55.

[17] Sant Josepmaria solia parlar així de la vida interior. Cf. per exemple *Camí*, núm. 292; *Forja*, núm. 384; *És Crist que passa*, núm. 114.

[18] Aquesta oració es pot trobar, per exemple, integrada a la que va pronunciar sant Joan Pau II davant de la tomba del sant, el 14.VI.1984. Sant Josepmaria resava amb paraules semblants: «Aparta, Senyor, de mi el que m'aparti de Tu!» (cf. A .Vázquez de Prada, *El Fundador del Opus Dei*, Rialp, Madrid, 2003, vol. 3, p. 462).

[19] *Forja*, núm. 169.

[20] *Camí*, núm. 174.

[21] *En diàleg con el Señor*, núm. 32.

.....

pdf | document generat
automàticament des de [https://
opusdei.org/ca-es/article/combat-
proximitat-missio-3-tot-es-nostre-i-tot-
es-de-deu/](https://opusdei.org/ca-es/article/combat-proximitat-missio-3-tot-es-nostre-i-tot-es-de-deu/) (28/03/2025)